

Grupa Kapitałowa LOTOS

**KWARTALNY RAPORT FINANSOWY
ZA 3 KWARTAŁ 2019 ROKU**

I.	ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYCH PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ.....	3
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	6
	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
	DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA	8
1.	Informacje ogólne	8
2.	Skład Grupy Kapitałowej	8
3.	Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności	10
4.	Zasady sporządzania i prezentacji	10
4.1	Zasady rachunkowości	10
4.2	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania	16
4.3	Zastosowane kursy walut	16
5.	Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym	16
6.	Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość	16
7.	Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny	17
8.	Segmenty działalności	17
9.	Przychody ze sprzedaży	18
10.	Koszty według rodzaju	19
11.	Pozostałe przychody	20
12.	Pozostałe koszty	20
13.	Przychody finansowe	20
14.	Koszty finansowe	21
15.	Podatek dochodowy	21
15.1	Obciążenia podatkowe	21
15.2	Odroczony podatek dochodowy	21
15.2.1	Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	22
16.	Zysk netto przypadający na jedną akcję	22
17.	Dywidendy	22
18.	Odpisy aktualizujące	23
19.	Transakcje zakupu i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	23
20.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23
21.	Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24
22.	Rezerwy	26
23.	Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych	27
24.	Zobowiązania i aktywa warunkowe	27
24.1	Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych	27
24.2	Pozostałe zobowiązania warunkowe	28
25.	Informacje o podmiotach powiązanych	28
25.1	Informacje o transakcjach ze wspólnymi przedsięwzięciami, w których Grupa posiada udziały	28
25.2	Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą	28
25.2.1	Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ	28
25.3	Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej	29
25.4	Transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki	29
II.	KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU	30
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	31
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	32
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	33
	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	34
	ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO	35

**I. ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU
SPORZĄDZONE WEDŁUG MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW
SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ ZATWIERDZONYCH
PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	3 miesiące zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	9	7.877,8	22.280,8	8.344,0	22.199,7
Koszt własny sprzedaży	10	(6.899,7)	(19.408,6)	(7.010,8)	(18.682,2)
Zysk na sprzedaży		978,1	2.872,2	1.333,2	3.517,5
Koszty sprzedaży	10	(368,2)	(1.032,6)	(348,6)	(995,7)
Koszty ogólnego zarządu	10	(111,7)	(337,6)	(105,5)	(304,5)
Pozostałe przychody	11	5,0	31,1	9,7	26,8
Pozostałe koszty	12	(6,9)	(15,8)	(22,0)	(31,6)
Zysk operacyjny		496,3	1.517,3	866,8	2.212,5
Przychody finansowe	13	11,2	45,7	36,5	50,8
Koszty finansowe	14	(346,3)	(444,6)	(53,7)	(161,3)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		1,9	3,0	2,4	3,1
Zysk przed opodatkowaniem		163,1	1.121,4	852,0	2.105,1
Podatek dochodowy od osób prawnych	15.1	(37,2)	(322,5)	(220,4)	(617,8)
Zysk netto		125,9	798,9	631,6	1.487,3
Inne całkowite dochody/(straty)					
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do wyniku:		(50,8)	(3,5)	51,0	(51,1)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		11,5	14,7	(5,9)	8,8
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		(76,9)	(22,4)	70,3	(73,9)
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	15.1	14,6	4,2	(13,4)	14,0
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zreklasyfikowane do wyniku:		-	-	-	0,1
Zyski/(Straty) aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia		-	-	-	0,3
Podatek dochodowy dotyczący zysków/(strat) aktuarialnych z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	15.1	-	-	-	(0,2)
Inne całkowite dochody/(straty) netto		(50,8)	(3,5)	51,0	(51,0)
Całkowite dochody/(straty) ogółem		75,1	795,4	682,6	1.436,3
Zysk netto przypisany:					
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	16	125,9	798,9	631,6	1.487,3
Całkowite dochody/(straty) ogółem przypisane:					
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		75,1	795,4	682,6	1.436,3
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję (w złotych)					
Średnia ważona liczba akcji w milionach sztuk	16	184,9	184,9	184,9	184,9
- podstawowy	16	0,68	4,32	3,42	8,04
- rozwodniony	16	0,68	4,32	3,42	8,04

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Nota	30 września 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018 (badane)
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	9.787,8	8.742,4
Aktywa niematerialne segmentu produkcji i handlu	150,2	151,9
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	3.409,9	3.044,0
Aktywa niematerialne segmentu wydobywczego	366,8	338,0
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	127,5	117,2
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15.2 151,8	149,6
Pochodne instrumenty finansowe	0,5	9,1
Pozostałe aktywa długoterminowe	122,7	525,8
Aktywa trwałe razem	14.117,2	13.078,0
Aktywa obrotowe		
Zapasy	4.869,1	4.848,9
- w tym zapasy obowiązkowe	2.701,3	2.886,9
Należności z tytułu dostaw i usług	2.934,8	1.880,4
Należności z tytułu podatku dochodowego	108,6	2,4
Pochodne instrumenty finansowe	10,5	15,3
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	340,0	457,6
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20 2.342,8	1.941,3
Aktywa obrotowe razem	10.605,8	9.145,9
Aktywa razem	24.723,0	22.223,9
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	184,9	184,9
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2.228,3	2.228,3
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(306,4)	(288,2)
Zyski zatrzymane	10.070,4	9.826,1
Różnice kursowe z przeliczenia	98,3	83,6
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	12.275,5	12.034,7
Udziały niekontrolujące	0,1	0,1
Kapitał własny razem	12.275,6	12.034,8
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu	21 3.376,6	2.345,3
Pochodne instrumenty finansowe	17,5	6,9
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	15.2 396,5	324,9
Świadczenia pracownicze	179,3	170,4
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	1.223,6	1.196,8
Zobowiązania długoterminowe razem	5.193,5	4.044,3
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu	21 1.887,3	1.538,7
Pochodne instrumenty finansowe	97,8	47,4
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2.315,8	1.913,7
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	280,2	565,3
Świadczenia pracownicze	149,1	156,2
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	2.523,7	1.923,5
Zobowiązania krótkoterminowe razem	7.253,9	6.144,8
Zobowiązania razem	12.447,4	10.189,1
Kapitał własny i zobowiązania razem	24.723,0	22.223,9

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

(sporządzone metodą pośrednią)

	Nota	9 miesięcy zakończone	9 miesięcy zakończone
		30 września 2019 (niebadane)	30 września 2018 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		798,9	1.487,3
Korekty:		1.786,3	457,7
Podatek dochodowy	15.1	322,5	617,8
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(3,0)	(3,1)
Amortyzacja	8; 10	652,6	541,9
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych		170,2	66,5
Odsetki i dywidendy		149,3	97,0
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej		9,7	(5,8)
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	13; 14	91,2	(17,8)
(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług		(1.054,4)	(298,2)
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu pozostałych aktywów		62,4	(8,2)
(Zwiększenie) stanu zapasów		(22,8)	(962,0)
Zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług		402,1	150,0
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw		1.004,7	289,8
Zwiększenie/(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych		1,8	(10,2)
Podatek dochodowy zapłacony		(587,9)	(249,3)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1.997,3	1.695,7
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Otrzymane dywidendy - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		6,1	3,2
Otrzymane dywidendy od jednostek pozostałych		2,1	1,7
Otrzymane odsetki		5,0	4,1
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		0,2	11,1
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(673,1)	(637,0)
Wniesienie wkładów pieniężnych - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności		(10,8)	(0,1)
Lokaty		-	8,0
Depozyty zabezpieczające		(46,7)	53,2
Środki przeznaczone na koszty przyszłej likwidacji kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego		439,8	(37,1)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		23,0	11,9
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(254,4)	(581,0)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów	21	243,8	243,6
Emisja obligacji	21	-	110,0
Otrzymane dotacje		0,5	-
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	21	(648,5)	(737,0)
Wydatki z tytułu spłaty pożyczek	21	(10,0)	(9,6)
Wykup obligacji	21	-	(214,8)
Zapłacone odsetki	21	(203,6)	(158,7)
Zapłacone dywidendy		(554,6)	(184,9)
Płatności z tytułu leasingu	21	(142,4)	(25,7)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych		(39,6)	52,9
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(1.354,4)	(924,2)
Przepływy pieniężne netto razem		388,5	190,5
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		15,9	6,9
Zmiana stanu środków pieniężnych netto		404,4	197,4
Środki pieniężne na początek okresu		1.938,3	1.920,6
Środki pieniężne na koniec okresu	20	2.342,7	2.118,0

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
w milionach złotych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Nota	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
1 stycznia 2019 (niebadane)		184,9	2.228,3	(288,2)	9.826,1	83,6	12.034,7	0,1	12.034,8
Zysk netto	16	-	-	-	798,9	-	798,9	-	798,9
Inne całkowite dochody/(straty) netto		-	-	(18,2)	-	14,7	(3,5)	-	(3,5)
Całkowite dochody/(straty) ogółem		-	-	(18,2)	798,9	14,7	795,4	-	795,4
Dywidenda	17	-	-	-	(554,6)	-	(554,6)	-	(554,6)
30 września 2019 (niebadane)		184,9	2.228,3	(306,4)	10.070,4	98,3	12.275,5	0,1	12.275,6
1 stycznia 2018 (badane)		184,9	2.228,3	(225,2)	8.432,2	92,2	10.712,4	0,1	10.712,5
Wpływ zmiany polityki rachunkowości		-	-	-	(8,7)	-	(8,7)	-	(8,7)
1 stycznia 2018 (niebadane)		184,9	2.228,3	(225,2)	8.423,5	92,2	10.703,7	0,1	10.703,8
Zysk netto	16	-	-	-	1.487,3	-	1.487,3	-	1.487,3
Inne całkowite dochody/(straty) netto		-	-	(59,9)	0,1	8,8	(51,0)	-	(51,0)
Całkowite dochody/(straty) ogółem		-	-	(59,9)	1.487,4	8,8	1.436,3	-	1.436,3
Dywidenda		-	-	-	(184,9)	-	(184,9)	-	(184,9)
30 września 2018 (niebadane)		184,9	2.228,3	(285,1)	9.726,0	101,0	11.955,1	0,1	11.955,2

Dodatkowe informacje i objaśnienia do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego
załączone na stronach od 8 do 29 stanowią jego integralną część

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA

1. Informacje ogólne

Grupa LOTOS Spółka Akcyjna („Grupa LOTOS S.A.”, „Spółka”, „Jednostka Dominująca”) została utworzona 18 września 1991 roku. Siedziba Spółki mieści się w Polsce pod adresem: 80 - 718 Gdańsk, ul. Elbląska 135.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. („Grupa Kapitałowa LOTOS”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa”) jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej oraz ich sprzedaż hurtowa i detaliczna. Grupa prowadzi również działalność w zakresie pozyskiwania oraz eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Grupa LOTOS S.A. zakwalifikowana jest do sektora paliwowego.

2. Skład Grupy Kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej LOTOS wchodzi: Grupa LOTOS S.A. jako Jednostka Dominująca oraz podmioty o profilu produkcyjnym, usługowym i handlowym (spółki zależne oraz spółki pośrednio zależne od Grupy LOTOS S.A.) i fundacja.

Ponadto Grupa posiada udziały we wspólnych przedsięwzięciach wycenianych metodą praw własności.

Poniżej przedstawiono informacje na temat siedziby i przedmiotu działalności wymienionych wyżej podmiotów, a także dane na temat procentowego udziału Grupy w ich własności.

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2019	31.12.2018	30.09.2018
Jednostka Dominująca					
Segment produkcji i handlu					
• Grupa LOTOS S.A.	Gdańsk	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (głównie paliw) oraz ich sprzedaż hurtowa	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Jednostki bezpośrednio zależne konsolidowane metodą pełną					
Segment wydobywczy					
• LOTOS Upstream Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność firm centralnych (head offices) i holdingów	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%	99,99%
Segment produkcji i handlu					
• LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Oil Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Lab Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Lab Sp. z o.o.)	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Terminale S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Terminale S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Infrastruktura S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Infrastruktura S.A.)	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	100,00%
Jednostki bezpośrednio zależne nie objęte konsolidacją ⁽¹⁾					
• Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. w likwidacji ⁽²⁾	Gdańsk	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	100,00%	100,00%	100,00%
• Fundacja LOTOS	Gdańsk	Działalność społecznie użyteczna w sferze zadań publicznych określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego. Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej	100,00%	100,00%	100,00%

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2019	31.12.2018	30.09.2018
Jednostki pośrednio zależne konsolidowane metodą pełną					
Segment produkcji i handlu					
GK LOTOS Lab Sp. z o.o.					
• LOTOS Vera Sp. z o.o.	Warszawa	Produkcja samochodów osobowych	100,00%	100,00%	100,00%
GK LOTOS Infrastruktura S.A.					
• RCEkoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	100,00%	100,00%	100,00%
GK LOTOS Terminale S.A.					
• LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	100,00%	100,00%	100,00%
Segment wydobywczy					
GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.					
• LOTOS Exploration and Production Norge AS	Norwegia, Stavanger	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobyciem ropy naftowej i gazu ziemnego	100,00%	100,00%	100,00%
• AB LOTOS Geonafta (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK AB LOTOS Geonafta)	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	100,00%	100,00%	100,00%
• UAB Genciu Nafta	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	100,00%	100,00%	100,00%
• UAB Manifolds	Litwa, Gargždai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	100,00%	100,00%	100,00%
• LOTOS Upstream UK Ltd.	Wielka Brytania, Londyn	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu	100,00%	100,00%	100,00%
GK LOTOS Petrobaltic S.A.					
• B8 Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	99,99%	99,99%	99,99%
• B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością BALTIC S.K.A.	Gdańsk	Poszukiwanie i eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipholding Company Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipholding Company Ltd.)	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług magazynowania i transportu ropy naftowej oraz innych usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• Technical Ship Management Sp. z o.o. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Technical Ship Management Sp. z o.o.)	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków	99,99%	99,99%	99,99%
• SPV Baltic Sp. z o.o.	Gdańsk	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• SPV Petro Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipmanagement Ltd.	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	99,99%	99,99%	99,99%
• Bazalt Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Granit Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Kambr Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• St. Barbara Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Petro Icarus Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Petro Aphrodite Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	99,99%	99,99%	99,99%
• Miliana Shipping Group Ltd.	Cypr, Nikozja	Zarządzanie posiadanymi aktywami	- ⁽³⁾	99,99%	99,99%
• Energobaltic Sp. z o.o.	Władysławowo	Produkcja energii elektrycznej, energii cieplnej, LPG oraz kondensatu gazowego	99,99%	99,99%	99,99%

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy we własności jednostki		
			30.09.2019	31.12.2018	30.09.2018
Wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności					
Segment produkcji i handlu					
• LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o. ⁽⁴⁾	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym oraz usługi logistyczne	50,00%	50,00%	50,00%
Segment wydobywczy					
GK LOTOS Upstream Sp. z o.o.					
• Baltic Gas Sp. z o.o. ⁽⁵⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego (działalność usługowa wspomagająca eksploatację złóż ropy naftowej i gazu ziemnego)	50,00%	50,00%	50,00%
• Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. ⁽⁵⁾	Gdańsk	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	45,41%	45,04%	44,78%
GK AB LOTOS Geonafta					
• UAB Minijos Nafta ⁽⁶⁾	Litwa, Gargzdai	Poszukiwanie i wydobycie ropy naftowej	50,00%	50,00%	50,00%

⁽¹⁾ Podmioty wyłączone z konsolidacji z uwagi na fakt, iż wielkości wykazywane w sprawozdaniach finansowych tych jednostek na dzień 30 września 2019 roku są nieistotne dla realizacji obowiązku określonego w standardzie MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”.

⁽²⁾ Dnia 28 czerwca 2018 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o rozwiązaniu spółki Infrastruktura Kolejowa Sp. z o.o. i postawieniu jej w stan likwidacji.

⁽³⁾ W 2 kwartale 2019 roku nastąpiło połączenie spółek Miliana Shipholding Company Ltd. (spółka przejmująca) i Miliana Shipping Group Ltd. (spółka przejmowana). W wyniku połączenia Miliana Shipholding Company Ltd. przejęła wszelkie prawa i zobowiązania spółki przejmowanej, a Miliana Shipping Group Ltd. została wykreślona z ww. rejestru. Spółka posiadała swoją grupę kapitałową, w skład której wchodziły spółki: Bazalt Navigation Company Ltd., Granit Navigation Company Ltd., Kambur Navigation Company Ltd., St. Barbara Navigation Company Ltd., Petro Icarus Company Ltd. oraz Petro Aphrodite Company Ltd.

⁽⁴⁾ Umowa joint venture Grupy LOTOS S.A. z BP Europe SE na prowadzenie działalności w zakresie dostaw paliwa lotniczego w ramach spółki LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o.

⁽⁵⁾ Umowa współpracy spółek LOTOS Upstream Sp. z o.o. oraz CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. w zakresie zagospodarowania i eksploatacji złóż gazokondensatowych B-4 i B-6 na Morzu Bałtyckim realizowana poprzez spółki celowe Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. (Komplementariusz).

W 2019 roku spółki: LOTOS Upstream Sp. z o.o. i CalEnergy Resources Poland Sp. z o.o. wniosły umówione wcześniej wkłady pieniężne do jednostki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k., odpowiednio w kwotach: 10,8 mln zł i 11,3 mln zł, co wpłynęło na zmianę procentowego udziału Grupy we własności tej jednostki. Wydatki z tytułu wniesionych wkładów pieniężnych przez spółkę LOTOS Upstream Sp. z o.o. Grupa wykazała w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w pozycji Wniesienie wkładów pieniężnych - wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności.

W rozumieniu regulacji MSSF spółki: Baltic Gas Sp. z o.o. i wspólnicy sp.k. oraz Baltic Gas Sp. z o.o. stanowią wspólne przedsięwzięcia wyceniane przez Grupę metodą praw własności (MSSF 11).

⁽⁶⁾ Wspólne przedsięwzięcie w zakresie działalności poszukiwawczo-wydobywczej ropy naftowej na terytorium Litwy realizowane w formie spółki UAB Minijos Nafta.

3. Zmiany struktury jednostki w ciągu okresu śródrocznego, w tym wynikające z połączenia jednostek, przejęcia lub sprzedaży jednostek zależnych i inwestycji długoterminowych, restrukturyzacji i zaniechania działalności

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2018 roku (patrz nota 2 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018) nie wystąpiły istotne zmiany w strukturze Grupy.

4. Zasady sporządzania i prezentacji

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS („śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „śródroczne sprawozdanie finansowe”, „skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, który został zatwierdzony przez Unię Europejską.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia sytuację finansową Grupy na dzień 30 września 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku, wyniki jej działalności za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku i 30 września 2018 roku oraz przepływy pieniężne za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku i 30 września 2018 roku.

Śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze zbadanym Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2018, opublikowanym w dniu 12 marca 2019 roku („skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2018”).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie wartości w nim zaprezentowane, o ile nie wskazano inaczej, podane są w milionach złotych.

4.1 Zasady rachunkowości

Przy sporządzaniu niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano takie same zasady rachunkowości i metody wycień jak przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018 (patrz nota 7 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018), z wyjątkiem zasad, które zostały wprowadzone w wyniku zastosowania z dniem 1 stycznia 2019 roku nowego standardu MSSF 16 „Leasing”. Wpływ nowych standardów na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości opisano w nocie 4 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018 oraz poniżej.

Podstawowe informacje o standardzie

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie i został przyjęty przez Unię Europejską. Zastąpił on wcześniej obowiązujący standard MSR 17 oraz interpretacje KIMS 4, SKI 15, 27.

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Zasadniczym elementem różniącym definicje leasingu z MSR 17 i z MSSF 16 jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym, konkretnym składnikiem aktywów, wskazanym w umowie wprost lub w sposób dorozumiany. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych i kontroluje wykorzystanie danego aktywa w danym okresie.

W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu.

Wydatki związane z wykorzystywaniem aktywów będących przedmiotem leasingu, uprzednio ujęte w większości w kosztach usług obcych, są obecnie klasyfikowane jako koszty amortyzacji oraz koszty odsetek.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczane są efektywną stopą procentową.

Wybrane polityki rachunkowości

Spółka jako leasingobiorca

Grupa stosuje jednolity model księgowego ujęcia leasingu, który zakłada rozpoznanie przez leasingobiorcę aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązań z tytułu leasingu w odniesieniu do wszystkich umów leasingowych, poza umowami wyłączonymi z zastosowania tj.: leasingów krótkoterminowych oraz leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość.

Przez leasing krótkoterminowy rozumie się umowy bez możliwości zakupu składnika aktywów, zawarte na okres krótszy niż 12 miesięcy od momentu rozpoczęcia. W szczególności jako leasing krótkoterminowy Grupa traktuje umowy zawarte na czas nieokreślony z krótkim (do 12 miesięcy) terminem wypowiedzenia, bez znaczących kar dla jednej ze stron.

Poziom istotności zdefiniowany przez Grupę w celu identyfikacji leasingów niskocennych wynosi 20 tys. zł dla jednostek, których walutą funkcjonalną jest PLN oraz ekwiwalent 5 tys. USD dla jednostek, których walutą funkcjonalną nie jest PLN. Wartość bazowego składnika aktywów wyceniana jest w oparciu o wartość nowego składnika aktywów, bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem.

Identyfikacji składnika aktywów dokonuje się zazwyczaj poprzez wyraźne określenie go w umowie. Składnik aktywów można jednak zidentyfikować również w sposób dorozumiany w momencie, w którym składnik aktywów udostępnia się do użytkowania klientowi. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu leasingu w momencie rozpoczęcia umowy, w ramach której następuje przeniesienie kontroli nad użytkowaniem określonych aktywów przez pewien okres czasu. Datą rozpoczęcia umowy jest data udostępnienia Grupie jako leasingobiorcy przez leasingodawcę przedmiotu leasingu.

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania jest początkowo wyceniany według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę,
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów lub przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach rzeczowych aktywów trwałych (odpowiednio: Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu oraz Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego).

Prawo wieczystego użytkowania gruntów zarówno nabyte odpłatnie, jak i otrzymane nieodpłatnie ujmowane jest analogicznie jak pozostałe umowy leasingu (jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu). W celu kalkulacji aktywów i zobowiązań dotyczących prawa wieczystego użytkowania Grupa przeprowadza analizę w celu ustalenia przewidywanego horyzontu czasowego korzystania z prawa wieczystego użytkowania. Po ustaleniu planowanego okresu użytkowania aktywa, zobowiązanie z tytułu leasingu kalkulowane jest na zasadach ogólnych. W przypadku prawa wieczystego użytkowania gruntów ujmowanego na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa zreklasifikowała je jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania i ujmuje je na bazie wartości określonej przed dniem przejścia na MSSF 16.

Po dacie rozpoczęcia leasingu, składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzenie) i łączne straty z tytułu utraty wartości. W przypadku wystąpienia modyfikacji umowy leasingowej, wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania korygowana jest odpowiednio do nowej wyceny zobowiązania leasingowego (zgodnie ze zmianami wynikającymi z modyfikacji umowy lub aktualizacji stopy dyskonta).

Koszty z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych są aktywowane w ramach składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz amortyzowane przez szacowany okres ekonomicznego użytkowania odnośnego składnika aktywów. Wartość godziwa kosztów z tytułu obowiązku wycofania z eksploatacji aktywów trwałych jest szacowana przez Grupę zgodnie z metodologią określoną w KIMS F 1.

Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie, obejmujące:

- stałe opłaty pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem indeksu lub stawki obowiązujących na datę rozpoczęcia;
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Z opłat leasingowych wyłączone są zmienne opłaty, które uzależnione są od czynników zewnętrznych. Zmienne opłaty leasingowe niezawarte w początkowej wycenie zobowiązania z tytułu leasingu są rozpoznawane bezpośrednio w zysku lub stracie.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia zobowiązania z tytułu leasingu poprzez:

- zwiększenie wartości bilansowej w celu odzwierciedlenia odsetek od zobowiązania z tytułu leasingu,
- zmniejszenie wartości bilansowej w celu uwzględnienia zapłaconych opłat leasingowych oraz
- zaktualizowanie wyceny wartości bilansowej w celu uwzględnienia ponownej oceny lub modyfikacji umowy leasingu, lub w celu uwzględnienia zaktualizowanych zasadniczo stałych opłat leasingowych, w tym podwyżek lub obniżek wynikających ze zmian indeksów w przypadku umów indeksowanych współczynnikami rynkowymi.

Po dacie rozpoczęcia leasingu, o ile koszty nie zostały uwzględnione w wartości bilansowej innego składnika aktywów zgodnie z innymi niż MSSF 16 obowiązującymi standardami, leasingobiorca ujmuje w wyniku zarówno odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu jak i zmienne opłaty leasingowe nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu w okresie, w którym ma miejsce zdarzenie lub zachodzi warunek, które uruchamiają te płatności.

Płatności leasingowe są dyskontowane przy użyciu stopy procentowej umowy leasingu lub krańcowej stopy procentowej Grupy, gdy stopa procentowa umowy leasingu nie jest możliwa w łatwy sposób do wyznaczenia. W celu określenia krańcowej stopy procentowej Grupa bierze pod uwagę rodzaj umowy, długość trwania umowy, walutę umowy oraz potencjalną marżę, jaką musiałaby ponieść na rzecz zewnętrznych instytucji finansowych, gdyby chciała zawrzeć taką transakcję na rynku finansowym.

Grupa ustanowiła krańcowe stopy pożyczkowe w podziale na waluty występujące w umowach oraz przy uwzględnieniu ich okresu trwania według przedziałów czasowych zaprezentowanych poniżej:

- umowy krótkoterminowe (12 miesięcy lub mniej),
- umowy na okres od 1 do 2 lat (włącznie),
- umowy na okres od 2 do 5 lat (włącznie),
- umowy na okres od 5 do 10 lat (włącznie),
- umowy na powyżej 10 lat.

Proces ustalenia aktualnej krańcowej stopy procentowej obejmuje następujące kroki:

- analiza aktualnej struktury finansowania leasingobiorcy (np. jakie instrumenty dłużne posiada leasingobiorca i jakie są warunki tych instrumentów);
- ustalenie odpowiedniej stopy referencyjnej – przy założeniu konkretnej waluty, warunków gospodarczych i okresu obowiązywania umowy leasingu;
- analiza pozostałych istotnych warunków leasingu, w tym charakter aktywów bazowych.

W celu obliczenia stóp dyskonta na potrzeby MSSF 16 Grupa przyjmuje, że stopa dyskonta powinna odzwierciedlać koszt finansowania, jakie byłoby zaciągnięte na zakup przedmiotu podlegającego leasingowi.

Grupa zawiera umowy leasingu w oparciu o 3 główne waluty, dla których przypisała bazową stopę dyskonta. Są to PLN ze stopą bazową WIBOR dla określonego terminu, EUR ze stopą bazową EURIBOR dla określonego terminu oraz USD ze stopą bazową LIBOR dla określonego terminu. Wymienione stopy bazowe dotyczą krótkookresowych umów leasingowych w walutach obcych. Dla umów leasingowych na długie okresy stopy bazowe ustalane są indywidualnie.

Wpływ MSSF 16 na sprawozdanie finansowe

Grupa przeprowadziła analizę, której celem było wyselekcjonowanie umów, na podstawie których Grupa użytkuje składniki aktywów, będące własnością podmiotów trzecich. Każda zidentyfikowana umowa została poddana ocenie pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16. Na bazie przeprowadzonej oceny umów, skalkulowano wpływ MSSF 16 na poszczególne pozycje sprawozdania finansowego Grupy.

Grupa dokonała także stosownych zmian w polityce rachunkowości i procedurach operacyjnych. Zostały opracowane i wdrożone metodyki prawidłowej identyfikacji umów, które są leasingiem oraz zbierania danych niezbędnych do prawidłowego ujęcia księgowego tych transakcji.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w MSSF 16 nowe zasady zostały przyjęte retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu początkowego zastosowania nowego standardu do kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2019 roku. W związku z tym dane porównawcze za rok obrotowy 2018 nie zostały przekształcone (zmodyfikowane podejście retrospektywne).

MSSF 16 wprowadza nową definicję leasingu. Grupa skorzystała jednak z uproszczenia dopuszczonego w okresie przejściowym i nie dokonała ponownej oceny, czy wcześniej sklasyfikowane umowy zawierają leasing. Wobec tego definicja leasingu zgodna z MSR 17 i KIMSF 4 będzie nadal obowiązywała w odniesieniu do umów leasingu zawartych lub zmienionych przed 1 stycznia 2019 roku.

Poniżej opisano poszczególne korekty wynikające z wdrożenia MSSF 16.

Ujęcie zobowiązań z tytułu leasingu

Po przyjęciu MSSF 16 Grupa ujęła zobowiązania z tytułu leasingu w odniesieniu do umów, które zostały sklasyfikowane jako "leasing operacyjny" zgodnie z zasadami dotychczas obowiązującego MSR 17. Zobowiązania te zostały wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16, zdyskontowanych z zastosowaniem stopy procentowej Grupy na dzień wdrożenia standardu.

Zobowiązanie z tytułu leasingu	1 stycznia 2019
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2018 roku	1.372,0
Wpływ dyskonta przy użyciu krańcowej stopy procentowej Grupy na dzień 1 stycznia 2019 roku	(486,5)
Krótkoterminowe umowy leasingowe rozpoznane jako koszty okresu	(37,0)
Umowy leasingowe aktywów o niskiej wartości rozpoznane jako koszty okresu	(0,4)
Pozostałe ⁽¹⁾	243,5
Razem zobowiązania z tytułu leasingu ujęte na dzień 1 stycznia 2019 roku	1.091,6
Zobowiązanie finansowe z tytułu leasingu finansowego ujęte na dzień 31 grudnia 2018 roku	180,0
Razem zobowiązanie z tytułu leasingu	1.271,6

⁽¹⁾ Dotyczy głównie użytkowania wieczystego gruntów, których nie klasyfikowano jako leasing operacyjny na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Zastosowanie praktycznych uproszczeń

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa zastosowała następujące praktyczne uproszczenia dopuszczone przez standard:

- zastosowanie jednej stopy dyskontowej do portfela umów leasingowych o podobnych cechach,
- umowy z tytułu leasingu operacyjnego z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy na dzień 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostały jako leasing krótkoterminowy,
- wykluczenie początkowych kosztów bezpośrednich w zakresie pomiaru aktywów związanych z prawem do użytkowania w dniu początkowego zastosowania, oraz
- wykorzystanie perspektywy czasu (wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie) w określaniu okresu leasingu, jeżeli umowa zawiera opcje przedłużenia lub rozwiązania umowy najmu.

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej

Szacowany wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz związanych z nimi zobowiązań finansowych przedstawia poniższa tabela:

	MSR 17 31 grudnia 2018	Wpływ zmiany polityki rachunkowości	MSSF 16 1 stycznia 2019
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu	8.742,4	1.024,0	9.766,4
Rzeczowe aktywa trwałe segmentu wydobywczego	3.044,0	67,6	3.111,6
Razem	11.786,4	1.091,6	12.878,0
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu	2.345,3	885,6	3.230,9
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu	1.538,7	206,0	1.744,7
Razem	3.884,0	1.091,6	4.975,6

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów

Poniższa tabela przedstawia szacunkowe kwoty, które wpływają na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów w bieżącym okresie sprawozdawczym w wyniku zastosowania MSSF 16 w porównaniu z MSR 17 i związanymi z nimi interpretacjami, które obowiązywały przed zmianą.

	9 miesięcy zakończone 30 września 2019		
	Kwoty ujęte zgodnie z MSSF 16	Korekta	Kwoty bez wpływu zastosowania MSSF 16*
Przychody ze sprzedaży	22.280,8	-	22.280,8
Koszt własny sprzedaży	(19.408,6)	(10,2)	(19.418,8)
Zysk na sprzedaży	2.872,2	(10,2)	2.862,0
Koszty sprzedaży	(1.032,6)	(10,6)	(1.043,2)
Koszty ogólnego zarządu	(337,6)	(0,7)	(338,3)
Pozostałe przychody	31,1	(1,8)	29,3
Pozostałe koszty	(15,8)	-	(15,8)
Zysk operacyjny	1.517,3	(23,3)	1.494,0
<i>w tym: amortyzacja</i>	(652,6)	126,7	(525,9)
Przychody finansowe	45,7	-	45,7
Koszty finansowe	(444,6)	42,9	(401,7)
Udział w wynikach netto wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	3,0	-	3,0
Zysk przed opodatkowaniem	1.121,4	19,6	1.141,0
Podatek dochodowy od osób prawnych	(322,5)	(2,9)	(325,4)
Zysk netto	798,9	16,7	815,6

* Kolumna przedstawia kwoty ustalone w taki sposób, jakby MSR 17 i związane z nim interpretacje miały zastosowanie w bieżącym okresie sprawozdawczym

Wpływ na kapitał własny

Wdrożenie MSSF 16 nie miało wpływu na zyski zatrzymane i kapitał własny na dzień 1 stycznia 2019 roku z uwagi na ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu w takiej samej wysokości.

Wpływ na wskaźniki finansowe

Ze względu na ujęcie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej praktycznie wszystkich umów leasingu, wdrożenie MSSF 16 przez Grupę miało wpływ na jej wskaźniki bilansowe, w tym wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego. Dodatkowo, w efekcie wdrożenia MSSF 16 zmianie uległy miary zysku (m. in. zysk z działalności operacyjnej, EBITDA), a także przepływy pieniężne z działalności operacyjnej. Grupa przeanalizowała wpływ tych zmian na spełnienie kowenantów zawartych w umowach kredytowych, których jest stroną i nie stwierdziła ryzyka ich naruszenia.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Zmiana stanu aktywów z tytułu prawa do użytkowania

Segment produkcji i handlu	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018 (badane)	-	-	-	355,5	355,5
Wpływ zmiany polityki rachunkowości	621,7	144,4	0,1	257,8	1.024,0
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2019 (niebadane)	621,7	144,4	0,1	613,3	1.379,5
Nowe umowy leasingu	21,5	-	-	149,9	171,4
Przeklasyfikowanie na aktywa z tytułu prawa do użytkowania	195,1	-	-	9,1	204,2
Przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu	-	-	-	(18,3)	(18,3)
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(38,2)	(38,2)
Pozostałe	5,9	0,4	-	4,4	10,7
Wartość księgowa brutto 30 września 2019 (niebadane)	844,2	144,8	0,1	720,2	1.709,3
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018 (badane)	-	-	-	151,5	151,5
Wpływ zmiany polityki rachunkowości	-	-	-	-	-
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2019 (badane)	-	-	-	151,5	151,5
Amortyzacja	25,9	13,3	-	93,2	132,4
Przeklasyfikowanie na aktywa z tytułu prawa do użytkowania	2,9	-	-	4,5	7,4
Przedterminowe rozwiązanie umowy leasingu	-	-	-	(5,1)	(5,1)
Wykup składnika aktywów - przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	(12,2)	(12,2)
Pozostałe	-	-	-	(4,8)	(4,8)
Skumulowane umorzenie 30 września 2019 (niebadane)	28,8	13,3	-	227,1	269,2
Odpisy z tytułu utraty wartości 1 stycznia 2019 (niebadane)	-	-	-	-	-
Przeklasyfikowanie na aktywa z tytułu prawa do użytkowania	0,2	-	-	-	0,2
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości 30 września 2019 (niebadane)	0,2	-	-	-	0,2
Wartość księgowa netto 30 września 2019 (niebadane)	815,2	131,5	0,1	493,1	1.439,9

Segment wydobywczy	Aktywa związane z wydobyciem zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego		Pozostałe aktywa trwałe			Razem	Razem
	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu, pozostałe	Razem		
Wartość księgowa brutto 31 grudnia 2018 (badane)	-	-	-	0,9	-	0,9	0,9
Wpływ zmiany polityki rachunkowości	2,2	2,9	6,4	-	56,1	65,4	67,6
Wartość księgowa brutto 1 stycznia 2019 (niebadane)	2,2	2,9	6,4	0,9	56,1	66,3	68,5
Przeklasyfikowanie na aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	9,8	-	-	-	9,8	9,8
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	0,1	-	3,8	3,9	3,9
Pozostałe	(0,1)	-	0,1	-	-	0,1	-
Wartość księgowa brutto 30 września 2019 (niebadane)	2,1	12,7	6,6	0,9	59,9	80,1	82,2
Skumulowane umorzenie 31 grudnia 2018 (badane)	-	-	-	0,3	-	0,3	0,3
Wpływ zmiany polityki rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-
Skumulowane umorzenie 1 stycznia 2019 (niebadane)	-	-	-	0,3	-	0,3	0,3
Amortyzacja	0,2	0,3	0,9	0,1	15,7	17,0	17,2
Przeklasyfikowanie na aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	4,2	-	-	-	4,2	4,2
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	-	0,7	0,7	0,7
Skumulowane umorzenie 30 września 2019 (niebadane)	0,2	4,5	0,9	0,4	16,4	22,2	22,4
Wartość księgowa netto 30 września 2019 (niebadane)	1,9	8,2	5,7	0,5	43,5	57,9	59,8

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Koszty z tytułu umów leasingu ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		3 miesiące zakończone 30 września 2019	9 miesięcy zakończone 30 września 2019
		(niebadane)	(niebadane)
Odsetki z tytułu leasingu	Koszty finansowe	20,1	59,4
Leasing krótkoterminowy	Koszty według rodzaju: Usługi obce	13,2	45,0
Leasing aktywów o niskiej wartości niebędących leasingiem krótkoterminowym	Koszty według rodzaju: Usługi obce	0,1	0,2
Zmienne opłaty leasingowe nieujęte w wycenie zobowiązań leasingowych	Koszty według rodzaju: Usługi obce	4,4	9,7
Razem		37,8	114,3

4.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie mają zastosowania

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały opublikowane po dniu 31 grudnia 2018 roku i które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” - reforma wskaźnika referencyjnego stóp procentowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardów, interpretacji lub zmian, które nie weszły dotychczas w życie. Zarząd Spółki jest w trakcie analizy ich wpływu na stosowane przez Grupę zasady (polityki) rachunkowości oraz przyszłe sprawozdania finansowe.

4.3 Zastosowane kursy walut

Dla potrzeb wyceny bilansowej oraz przeliczenia na złote polskie sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek i grup kapitałowych zastosowano następujące kursy walut obcych ustalone na podstawie notowań ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski („NBP”):

Średni kurs NBP na dzień	30 września 2019 ⁽¹⁾	31 grudnia 2018 ⁽²⁾
USD	4,0000	3,7597
EUR	4,3736	4,3000
GBP	4,9313	4,7895
NOK	0,4406	0,4325

⁽¹⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 30 września 2019 roku.

⁽²⁾ Tabela kursów średnich NBP obowiązująca na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Średni kurs NBP za okres sprawozdawczy	9 miesięcy zakończony 30 września 2019 ⁽¹⁾	9 miesięcy zakończony 30 września 2018 ⁽²⁾
USD	3,8426	3,5688
EUR	4,3086	4,2535
GBP	4,8805	4,8111
NOK	0,4407	0,4436

⁽¹⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku.

⁽²⁾ Według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca okresu od 1 stycznia 2018 roku do 30 września 2018 roku.

5. Sezonowość i cykliczność działalności w okresie śródrocznym

Działalność Grupy nie wykazuje sezonowości lub cykliczności w okresie śródrocznym.

6. Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych, kwoty mające znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość, wywierany wpływ lub częstotliwość

Wszelkie istotne zmiany pozycji sprawozdawczych po zakończeniu ostatniego rocznego okresu sprawozdawczego, którym był rok 2018, zostały zaprezentowane w podstawowych częściach sprawozdania finansowego, uzupełnionych dodatkową informacją zawartą w poszczególnych notach objaśniających.

W dniu 21 marca 2019 roku spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS podpisała umowę kredytu RBL (finansowanie dla projektów wydobywczych) z konsorcjum banków z limitem 220 mln USD. W skład konsorcjum wchodziły banki BNP Paribas, Skandinaviska Enskilda Banken AB, PKO BP S.A., PEKAO S.A. oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. W ramach RBL banki wyemitowały dwie gwarancje:

- gwarancja na kwotę 991,4 mln NOK na pokrycie zobowiązań likwidacyjnych Sleipner DSA wystawiona przez Bank BNP Paribas na rzecz Exxon Exploration and Production Norge AS,
- gwarancja na kwotę 148,4 mln NOK na pokrycie zobowiązań likwidacyjnych obszaru Heimdal wystawiona przez PKO Bank Polski na rzecz Spirit Energy Norway AS.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

W rezultacie wystawionej gwarancji na rzecz Exxon Exploration and Production Norge AS w dniu 10 kwietnia 2019 roku Nordea Bank Norge ASA zwolnił środki z rachunku Escrow w kwocie 998 mln NOK ujmowanej w poprzednich okresach sprawozdawczych w pozycji **Pozostałe aktywa długoterminowe**. Z tego tytułu w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji **Środki przeznaczone na koszty przyszłej likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego** zaprezentowano wpływy w kwocie 439,8 mln zł.

Opis zmian istotnych pozycji sprawozdawczych oraz czynników wpływających na wyniki finansowe osiągnięte w okresie sprawozdawczym, jak również krótkie podsumowanie wyników segmentów działalności Grupy zawarto w treści Komentarza Zarządu Grupy LOTOS S.A. do wyników skonsolidowanych za 3 kwartał 2019 roku.

7. Zmiany wartości szacunkowych kwot, które były prezentowane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego, lub zmiany wartości szacunkowych prezentowane w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny

W Grupie nie wystąpiły istotne zmiany wartości szacunkowych kwot prezentowanych w poprzednich okresach sprawozdawczych, które miały istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

8. Segmenty działalności

	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Korekty konsolidacyjne		Skonsolidowane	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
3 miesiące zakończone 30 września								
(niebadane)								
Przychody ze sprzedaży:	235,1	374,5	7.768,8	8.136,6	(126,1)	(167,1)	7.877,8	8.344,0
między segmentami	102,4	154,2	23,7	12,9	(126,1)	(167,1)	-	-
poza Grupę Kapitałową	132,7	220,3	7.745,1	8.123,7	-	-	7.877,8	8.344,0
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	14,6	146,0	480,6	735,1	1,1	(14,3)	496,3	866,8
Amortyzacja	56,0	50,6	170,8	124,1	-	-	226,8	174,7
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	70,6	196,6	651,4	859,2	1,1	(14,3)	723,1	1.041,5
9 miesięcy zakończone 30 września								
(niebadane)								
Przychody ze sprzedaży:	853,2	1.040,0	21.790,4	21.532,8	(362,8)	(373,1)	22.280,8	22.199,7
między segmentami	318,5	332,7	44,3	40,4	(362,8)	(373,1)	-	-
poza Grupę Kapitałową	534,7	707,3	21.746,1	21.492,4	-	-	22.280,8	22.199,7
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) (EBIT)	296,4	468,4	1.221,9	1.744,6	(1,0)	(0,5)	1.517,3	2.212,5
Amortyzacja	158,1	169,6	494,5	372,3	-	-	652,6	541,9
Zysk/(Strata) operacyjny/(a) przed uwzględnieniem amortyzacji (EBITDA)	454,5	638,0	1.716,4	2.116,9	(1,0)	(0,5)	2.169,9	2.754,4
	30 września 2019	31 grudnia 2018	30 września 2019	31 grudnia 2018	30 września 2019	31 grudnia 2018	30 września 2019	31 grudnia 2018
	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)	(niebadane)	(badane)
Aktywa razem	4.834,3	4.604,6	22.237,1	19.751,9	(2.348,4)	(2.132,6)	24.723,0	22.223,9

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

9. Przychody ze sprzedaży

Rodzaj dobra lub usługi	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończone 30 września					
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	(niebadane)					
Przychody z umów z klientami:	132,7	220,3	7.779,6	8.152,7	7.912,3	8.373,0
Produkty i usługi	132,2	220,0	7.584,4	7.793,1	7.716,6	8.013,1
Towary i materiały	0,5	0,3	195,2	359,6	195,7	359,9
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(34,5)	(29,0)	(34,5)	(29,0)
Razem przychody ze sprzedaży	132,7	220,3	7.745,1	8.123,7	7.877,8	8.344,0
	9 miesięcy zakończone 30 września					
	(niebadane)					
Przychody z umów z klientami:	534,7	707,3	21.825,5	21.540,0	22.360,2	22.247,3
Produkty i usługi	533,3	706,4	21.069,4	20.343,4	21.602,7	21.049,8
Towary i materiały	1,4	0,9	756,1	1.196,6	757,5	1.197,5
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(79,4)	(47,6)	(79,4)	(47,6)
Razem przychody ze sprzedaży	534,7	707,3	21.746,1	21.492,4	22.280,8	22.199,7

Struktura asortymentowa sprzedaży	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończone 30 września					
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Benzyny	-	-	1.201,4	1.270,4	1.201,4	1.270,4
Benzyna surowa	-	-	192,7	292,2	192,7	292,2
Oleje napędowe	-	-	4.489,0	4.333,5	4.489,0	4.333,5
Paliwo bunkrowe	-	-	52,3	49,0	52,3	49,0
Lekki olej opałowy	-	-	124,8	124,2	124,8	124,2
Ciężki olej opałowy	-	-	275,9	365,3	275,9	365,3
Paliwo lotnicze	-	-	319,1	394,7	319,1	394,7
Oleje smarowe	-	-	73,3	72,6	73,3	72,6
Oleje bazowe	-	-	105,3	152,3	105,3	152,3
Asfalty	-	-	439,6	531,5	439,6	531,5
Gazy płynne	-	-	130,9	142,5	130,9	142,5
Ropa naftowa	47,5	73,7	-	-	47,5	73,7
Gaz ziemny	69,4	137,7	0,1	-	69,5	137,7
Fracja ksylenowa	-	-	48,7	77,7	48,7	77,7
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	-	-	81,4	109,0	81,4	109,0
Pozostałe produkty, towary i materiały	1,6	-	154,5	146,0	156,1	146,0
Usługi	14,2	8,9	90,6	91,8	104,8	100,7
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(34,5)	(29,0)	(34,5)	(29,0)
Razem	132,7	220,3	7.745,1	8.123,7	7.877,8	8.344,0

Struktura asortymentowa sprzedaży	9 miesięcy zakończone 30 września					
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	Benzyny	-	-	3.253,1	3.428,0	3.253,1
Benzyna surowa	-	-	665,8	886,4	665,8	886,4
Oleje napędowe	-	-	12.054,7	10.888,5	12.054,7	10.888,5
Paliwo bunkrowe	-	-	154,6	139,9	154,6	139,9
Lekki olej opałowy	-	-	427,9	414,6	427,9	414,6
Ciężki olej opałowy	-	-	1.335,7	1.365,9	1.335,7	1.365,9
Paliwo lotnicze	-	-	883,3	1.042,9	883,3	1.042,9
Oleje smarowe	-	-	226,4	216,9	226,4	216,9
Oleje bazowe	-	-	343,3	428,5	343,3	428,5
Asfalty	-	-	931,0	889,8	931,0	889,8
Gazy płynne	-	-	393,1	375,7	393,1	375,7
Ropa naftowa	151,8	212,2	-	320,8	151,8	533,0
Gaz ziemny	335,1	458,9	0,8	0,3	335,9	459,2
Fracja ksylenowa	-	-	192,3	182,2	192,3	182,2
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	-	0,2	256,2	276,4	256,2	276,6
Pozostałe produkty, towary i materiały	6,2	3,7	429,4	404,5	435,6	408,2
Usługi	41,6	32,3	277,9	278,7	319,5	311,0
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(79,4)	(47,6)	(79,4)	(47,6)
Razem	534,7	707,3	21.746,1	21.492,4	22.280,8	22.199,7

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

Struktura geograficzna sprzedaży	Segment wydobywczy		Segment produkcji i handlu		Skonsolidowane	
	3 miesiące zakończone 30 września					
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	(niebadane)					
Polska	1,7	0,3	6.639,9	6.681,4	6.641,6	6.681,7
Belgia	-	-	40,0	111,8	40,0	111,8
Czechy	-	-	66,4	128,6	66,4	128,6
Dania	-	-	27,2	59,8	27,2	59,8
Holandia	-	-	286,8	533,7	286,8	533,7
Niemcy	5,6	17,6	114,1	152,6	119,7	170,2
Norwegia	121,6	190,9	20,0	0,1	141,6	191,0
Szwecja	-	-	153,7	50,0	153,7	50,0
Wielka Brytania	3,1	10,7	150,3	128,3	153,4	139,0
Pozostałe kraje	0,7	0,8	281,2	306,4	281,9	307,2
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(34,5)	(29,0)	(34,5)	(29,0)
Razem	132,7	220,3	7.745,1	8.123,7	7.877,8	8.344,0
	9 miesięcy zakończone 30 września					
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	(niebadane)					
Polska	6,0	5,0	17.881,6	17.098,3	17.887,6	17.103,3
Belgia	-	-	309,5	334,0	309,5	334,0
Czechy	-	-	198,1	238,6	198,1	238,6
Dania	-	-	168,9	235,6	168,9	235,6
Holandia	-	-	1.514,2	1.742,2	1.514,2	1.742,2
Niemcy	36,1	44,2	219,9	365,3	256,0	409,5
Norwegia	470,7	606,9	38,1	46,9	508,8	653,8
Szwecja	-	-	466,0	392,7	466,0	392,7
Wielka Brytania	18,6	49,6	311,7	440,8	330,3	490,4
Pozostałe kraje	3,3	1,6	717,5	645,6	720,8	647,2
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-	-	(79,4)	(47,6)	(79,4)	(47,6)
Razem	534,7	707,3	21.746,1	21.492,4	22.280,8	22.199,7

10. Koszty według rodzaju

	Nota	3 miesiące zakończone 30 września 2019	9 miesięcy zakończone 30 września 2019	3 miesiące zakończone 30 września 2018	9 miesięcy zakończone 30 września 2018
		(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)	(niebadane)
Amortyzacja	8	226,8	652,6	174,7	541,9
Zużycie materiałów i energii ⁽¹⁾		5.744,9	16.932,8	6.409,5	16.749,5
Usługi obce		380,1	1.072,4	385,5	1.097,1
Podatki i opłaty		143,9	417,9	142,1	403,7
Koszty świadczeń pracowniczych		201,6	631,9	185,4	563,5
Pozostałe koszty rodzajowe		65,5	157,1	64,7	179,9
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		274,7	746,2	330,5	1.052,7
Razem koszty według rodzaju		7.037,5	20.610,9	7.692,4	20.588,3
Zmiana stanu produktów oraz korekty kosztu własnego		342,1	167,9	(227,5)	(605,9)
Razem		7.379,6	20.778,8	7.464,9	19.982,4
w tym:					
Koszt własny sprzedaży		6.899,7	19.408,6	7.010,8	18.682,2
Koszty sprzedaży		368,2	1.032,6	348,6	995,7
Koszty ogólnego zarządu		111,7	337,6	105,5	304,5

⁽¹⁾ W tym ujemne różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej ujęte w koszcie własnym sprzedaży za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku: 11,2 mln zł i 2,5 mln zł (za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku: 2,4 mln zł i 66,0 mln zł ujemnych różnic kursowych).

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

11. Pozostałe przychody

	3 miesiące zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,2	-	6,8	5,7
Dotacje	0,4	13,9	0,4	8,7
Odszkodowania	1,6	7,3	1,6	7,6
Modyfikacje umów leasingowych	0,2	2,4	-	-
Pozostałe	2,6	7,5	0,9	4,8
Razem	5,0	31,1	9,7	26,8

12. Pozostałe koszty

	Nota	3 miesiące zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Strata z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych, w tym:		3,7	3,6	-	0,1
- odpis z tytułu utraty wartości aktywów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów ropy naftowej i gazu ziemnego: Norwegia: koncesja PL866	18	3,8	3,8	-	-
- pozostałe		(0,1)	(0,2)	-	0,1
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		-	0,8	-	-
Strata z tytułu zaniechanych inwestycji		1,1	2,1	-	-
Strata z tytułu utraty wartości należności		0,7	1,0	0,4	1,7
Rezerwy:		0,1	1,4	18,0	17,9
- aktualizacja rezerwy na zobowiązania z tytułu warunkowych płatności – umowa nabycia aktywów Sleipner	22	-	-	18,2	18,2
- pozostałe rezerwy		0,1	1,4	(0,2)	(0,3)
Kary i odszkodowania		0,3	0,9	0,5	1,9
Szkody majątkowe związane z normalną działalnością		0,2	1,0	0,8	1,5
Składki członkowskie związane z przynależnością do organizacji branżowych		0,1	2,9	0,1	1,0
Darowizny na cele społeczne		-	0,3	-	2,4
Pozostałe		0,7	1,8	2,2	5,1
Razem		6,9	15,8	22,0	31,6

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabeli powyżej.

13. Przychody finansowe

	3 miesiące zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Dywidendy	-	6,9	-	5,3
Odsetki:	11,2	33,0	8,9	24,6
• odsetki obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej:	11,2	33,0	8,9	24,2
- od należności z tytułu dostaw i usług	0,9	2,3	0,8	2,1
- od środków pieniężnych	1,6	5,1	0,6	2,2
- od lokat	8,7	25,6	7,5	19,9
• pozostałe odsetki	-	-	-	0,4
Aktualizacja wartości pochodnych instrumentów finansowych:	-	-	26,6	17,8
- wycena	-	-	3,7	(47,0)
- rozliczenie	-	-	22,9	64,8
Pozostałe	-	5,8	1,0	3,1
Razem	11,2	45,7	36,5	50,8

⁽¹⁾ Zgodnie z regulacjami MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” różnice kursowe dotyczące walutowych transakcji wewnątrzgrupowych ujmowane są w wyniku netto Grupy.

14. Koszty finansowe

	Nota	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
		zakończone 30 września 2019 (niebadane)	zakończone 30 września 2019 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Odsetki:		55,3	173,5	44,5	133,8
• odsetki obliczone z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej:		44,2	137,3	34,3	99,8
- od kredytów		17,7	64,5	25,6	72,4
- od pożyczek		0,6	1,8	0,7	2,2
- od obligacji		5,6	11,0	1,8	9,5
- od zobowiązań z tytułu leasingu		20,1	59,4	5,7	15,1
- pozostałe		0,2	0,6	0,5	0,6
• pozostałe odsetki		11,1	36,2	10,2	34,0
- dyskonto od rezerw na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego, na rekultywację oraz pozostałych rezerw	22	9,8	31,8	8,7	29,3
- koszty dyskonta od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		1,3	3,8	1,4	4,1
- pozostałe		-	0,6	0,1	0,6
Różnice kursowe:		118,8	117,5	5,6	13,4
- od kredytów		137,1	128,6	(17,6)	61,8
- z przeliczenia pożyczek wewnątrzgrupowych ⁽¹⁾		(1,8)	(11,5)	14,7	(42,8)
- od zrealizowanych transakcji w walutach obcych na rachunkach bankowych		(11,2)	(1,3)	8,3	(11,3)
- od obligacji		16,5	14,9	(1,3)	8,5
- od depozytów, lokat i innych środków pieniężnych		(24,7)	(15,8)	2,4	(4,6)
- pozostałe		2,9	2,6	(0,9)	1,8
Aktualizacja wartości pochodnych instrumentów finansowych:		138,2	91,2	-	-
- wycena		131,4	74,6	-	-
- rozliczenie		6,8	16,6	-	-
Prowizje bankowe		32,5	58,9	3,6	14,0
Pozostałe		1,5	3,5	-	0,1
Razem		346,3	444,6	53,7	161,3

⁽¹⁾ Zgodnie z regulacjami MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” różnice kursowe dotyczące walutowych transakcji wewnątrzgrupowych ujmowane są w wyniku netto Grupy.

Grupa stosuje zasadę kompensowania podobnych typów transakcji zgodnie z zapisami MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, pkt 34 i pkt 35. Grupa wykazuje istotne pozycje przychodów i kosztów ujętych w wyniku finansowym oddzielnie, co zaprezentowano w tabelach powyżej.

15. Podatek dochodowy

15.1 Obciążenia podatkowe

	3 miesiące	9 miesięcy	3 miesiące	9 miesięcy
	zakończone 30 września 2019 (niebadane)	zakończone 30 września 2019 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)	zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Podatek bieżący	31,9	247,9	199,7	536,1
Podatek odroczony	5,3	74,6	20,7	81,7
Razem podatek dochodowy wykazany w wyniku netto	37,2	322,5	220,4	617,8
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(14,6)	(4,2)	13,4	(13,8)

Dla podmiotów działających na terenie Polski część bieżąca oraz odroczona podatku dochodowego ustalona została według stawki 19%.

Dla norweskiej spółki zależnej LOTOS Exploration and Production Norge AS marginalna stopa podatkowa wynosi 78% podstawy opodatkowania. Dochody z działalności tej spółki podlegają opodatkowaniu w ramach dwóch równoległych systemów podatkowych: systemu podatku dochodowego (stawka podatku 22%) oraz systemu podatku naftowego (dodatkowa stawka podatku 56%).

Dla litewskich spółek zależnych z GK AB LOTOS Geonafta podatek w części bieżącej i odroczonej ustalony został według stawki 15%.

15.2 Odroczony podatek dochodowy

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Zmiana stanu
	30 września 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018 (badane)	
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	151,8	149,6	2,2
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	(396,5)	(324,9)	(71,6)
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	(244,7)	(175,3)	(69,4)
Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych			(1,0)
Podatek odroczony wykazany w innych całkowitych dochodach/(stratach) netto			(4,2)
Obciążenie z tytułu podatku odroczonego wykazane w wyniku netto			(74,6)

15.2.1 Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego

Ze względu na to, że spółki Grupy są odrębnymi podatnikami, podatek odroczonego (aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego) obliczany jest indywidualnie w poszczególnych spółkach. Spółki w Grupie kompensują aktywa oraz zobowiązania z tytułu podatku odroczonego.

Aktywa (zobowiązania) z tytułu podatku odroczonego przed kompensatą składają się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2018	Podatek odroczonego wykazany w wyniku netto	Podatek odroczonego wykazany w innych całkowitych dochodach/ (stratach) netto	Różnice kursowe z przeliczenia pozycji podatku odroczonego jednostek zagranicznych	30 września 2019
	(badane)				(niebadane)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Świadczenia pracownicze	59,9	(0,9)	-	-	59,0
Rezerwy/Aktywa na likwidację kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego oraz rekultywację terenu	573,7	42,7	-	10,2	626,6
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	67,7	-	4,2	-	71,9
Pozostałe	65,0	19,5	-	-	84,5
	766,3	61,3	4,2	10,2	842,0
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego					
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	796,2	125,4	-	7,4	929,0
Różnica pomiędzy bieżącą wartością podatkową i księgową rozliczeń z tytułu wspólnych działań (złoża norweskie)	4,4	8,4	-	-	12,8
Różnica z tytułu księgowej i podatkowej wyceny umów leasingu	6,1	23,3	-	-	29,4
Pozostałe	134,9	(21,2)	-	1,8	115,5
	941,6	135,9	-	9,2	1.086,7
Aktywa / (Zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	(175,3)	(74,6)	4,2	1,0	(244,7)

Przewidywany termin wygaśnięcia dodatnich różnic przejściowych przypada na lata 2019 - 2090.

16. Zysk netto przypadający na jedną akcję

	3 miesiące zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Zysk netto przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej w mln zł (A)	125,9	798,9	631,6	1.487,3
Średnia ważona liczba akcji w mln sztuk (B)	184,9	184,9	184,9	184,9
Zysk netto na jedną akcję (w zł) (A/B)	0,68	4,32	3,42	8,04

Zysk netto przypadający na jedną akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku oraz 2018 roku rozwodniony zysk netto na jedną akcję jest równy zyskowi podstawowemu, ponieważ nie występują instrumenty rozwodniające zysk netto na jedną akcję.

17. Dywidendy

Na dzień 30 września 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku w Grupie LOTOS S.A. występowały ograniczenia do przekazywania funduszy w postaci dywidend. Ograniczenia wynikają z zapisów zawartej w dniu 27 czerwca 2008 roku umowy kredytowej związanej z finansowaniem Programu 10+. Umowa kredytowa ogranicza możliwość wypłaty dywidendy przez Grupę LOTOS S.A., a jej wysokość jest uzależniona od spełnienia określonych warunków, w tym wypracowania odpowiedniej nadwyżki pieniężnej oraz osiągnięcia określonych poziomów wskaźników finansowych.

W dniu 28 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Spółki za rok 2018. Zgodnie z treścią uchwały zysk netto za rok 2018 w wysokości 1.333,9 mln zł zostanie przeznaczony na:

- wypłatę dywidendy - kwota w wysokości 554,6 mln zł,
- kapitał zapasowy - 779,3 mln zł.

Dywidenda została wypłacona w dniu 27 września 2019 roku. Wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosiła 3 zł brutto.

18. Odpisy aktualizujące

	Aktywa trwałe segmentu wydobywczego		Aktywa trwałe segmentu produkcji i handlu		Zapasy		Należności		Razem	
	3 miesiące zakończone 30 września									
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Stan na początek (niebadane)	1.592,6	2.000,9	117,5	84,4	5,7	4,3	113,0	103,6	1.828,8	2.193,2
Utworzenie	3,8 ⁽¹⁾	0,1	-	-	6,5	0,7	0,9	0,7	11,2	1,5
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	13,4	(38,8)	-	-	-	-	-	-	13,4	(38,8)
Wykorzystanie / Rozwiązanie	-	-	(0,4)	(0,1)	-	-	(7,2)	(1,1)	(7,6)	(1,2)
Stan na koniec (niebadane)	1.609,8	1.962,2	117,1	84,3	12,2	5,0	106,7	103,2	1.845,8	2.154,7
9 miesięcy zakończone 30 września										
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Stan na początek (badane)	1.578,9	1.863,3	118,2	89,8	8,7	4,0	109,9	104,2	1.815,7	2.061,3
Utworzenie	3,8 ⁽¹⁾	0,4	-	-	8,4	2,0	10,5	3,8	22,7	6,2
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	27,1	98,5	-	-	-	-	-	-	27,1	98,5
Wykorzystanie / Rozwiązanie	-	-	(1,1)	(5,5)	(4,9)	(1,0)	(13,7)	(4,8)	(19,7)	(11,3)
Stan na koniec (niebadane)	1.609,8	1.962,2	117,1	84,3	12,2	5,0	106,7	103,2	1.845,8	2.154,7

⁽¹⁾ Norwegia: koncesja PL866 (patrz nota 12).

Zgodnie z MSR 2 zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem odpisów aktualizujących tę wartość do poziomu ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania, jeżeli ta cena jest niższa.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne ujęta jest w pozostałej działalności operacyjnej. Efekt aktualizacji wartości zapasów prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży. Utworzenie i rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

19. Transakcje zakupu i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych

	9 miesięcy zakończone 30 września 2019		9 miesięcy zakończone 30 września 2018	
	(niebadane)		(niebadane)	
Zakup aktywów segmentu wydobywczego	442,4		338,9	
Zakup aktywów segmentu produkcji i handlu	293,6		232,9	
Razem	736,0		571,8	

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku, jak również w okresie porównywalnym, zakupy w segmencie wydobywczym dotyczyły głównie złoża B-8 na Morzu Bałtyckim, eksploatacji złóż Sleipner i YME w Norwegii oraz zakupu i przystosowania platformy wiertniczej Giant. W segmencie produkcji i handlu zakupy związane były głównie z Projektem EFRA oraz rozbudową sieci stacji paliw.

Na dzień 30 września 2019 roku nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przyszłe zobowiązania umowne Grupy dotyczące zakupów rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych wynosiły 223,4 mln zł (31 grudnia 2018 roku: 383,4 mln zł). Na dzień 30 września 2019 roku zakontraktowane nakłady związane były między innymi z Projektem EFRA, zagospodarowaniem złoża B-8, rozbudową sieci stacji paliw oraz projektem budowy nalewaka kolejowego.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku Grupa nie dokonywała istotnych transakcji sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych.

W 3 kwartale 2018 roku Grupa sprzedała sprzęt nawigacyjno-geotechniczny w kwocie 7,3 mln zł. Wpływy z tytułu transakcji sprzedaży zostały wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej w pozycji **Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych**. Przychody z tytułu ww. transakcji Grupa ujęła w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji **Pozostałe przychody** (patrz nota 11).

20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30 września 2019		30 września 2018	
	(niebadane)		(niebadane)	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	2.342,8		2.118,5	
Kredyty w rachunku bieżącym	(0,1)		(0,5)	
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	2.342,7		2.118,0	

21. Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu

	30 września 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018 (badane)
Kredyty bankowe:	3.671,9	3.421,2
- celowe kredyty inwestycyjne	2.866,2	3.078,4
- kredyty obrotowe	0,3	8,8
- kredyt na refinansowanie i finansowanie zapasów	805,4	752,8
- środki zgromadzone na lokatach bankowych zabezpieczających spłatę odsetek oraz rat kapitałowych	-	(418,8)
Pożyczki	45,5	55,8
Obligacje	245,7	227,0
Leasing	1.300,8	180,0
Razem	5.263,9	3.884,0
w tym:		
część długoterminowa	3.376,6	2.345,3
część krótkoterminowa	1.887,3	1.538,7

	Kredyty	Pożyczki	Obligacje	Leasing	Razem
31 grudnia 2018 (badane)	3.421,2	55,8	227,0	180,0	3.884,0
Wpływ zmiany polityki rachunkowości	-	-	-	1.091,6	1.091,6
1 stycznia 2019 (niebadane)	3.421,2	55,8	227,0	1.271,6	4.975,6
Wpływy netto	243,8	-	-	-	243,8
Wydatki netto	(648,5)	(10,0)	-	(135,4) ⁽¹⁾	(793,9)
Zapłacone odsetki i prowizje	(139,3)	(1,8)	(7,0)	(55,5)	(203,6)
Nowe umowy leasingu	-	-	-	171,4	171,4
Naliczone odsetki i prowizje	136,7	1,7	11,0	59,4	208,8
Koszty rozliczane w czasie	30,3	0,1	-	-	30,4
Różnice kursowe	211,8	-	14,7	3,4	229,9
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	(2,9)	-	-	-	(2,9)
Zmiana stanu lokat zabezpieczonych na spłatę odsetek oraz rat kapitałowych	418,8	-	-	-	418,8
Pozostałe	-	(0,3)	-	(14,1)	(14,4)
30 września 2019 (niebadane)	3.671,9	45,5	245,7	1.300,8	5.263,9

⁽¹⁾ W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, w pozycji „Płatności z tytułu leasingu”, uwzględnione zostały również opłaty wstępne z tytułu umów leasingu w wysokości 7,0 mln zł.

	Kredyty	Pożyczki	Obligacje	Leasing	Razem
1 stycznia 2018 (badane)	3.903,0	68,3	313,0	141,6	4.425,9
Wpływy netto	243,6	-	110,0	-	353,6
Wydatki netto	(737,0)	(9,6)	(214,8)	(25,7)	(987,1)
Zapłacone odsetki i prowizje	(123,4)	(2,2)	(17,3)	(15,8)	(158,7)
Nowe umowy leasingu	-	-	-	72,6	72,6
Naliczone odsetki i prowizje	128,0	2,5	10,1	12,4	153,0
Koszty rozliczane w czasie	12,7	-	-	-	12,7
Różnice kursowe	213,0	-	8,5	0,9	222,4
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym	0,4	-	-	-	0,4
Zmiana stanu lokat zabezpieczonych na spłatę odsetek oraz rat kapitałowych	(105,5)	-	-	-	(105,5)
Pozostałe	-	-	-	2,5	2,5
30 września 2018 (niebadane)	3.534,8	59,0	209,5	188,5	3.991,8

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku oraz 30 września 2018 roku w Grupie nie wystąpiły zdarzenia dotyczące niespłacenia zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, leasingu, ani naruszenia istotnych postanowień tych umów mające wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

W dniu 2 lipca 2019 roku Grupa LOTOS S.A. oraz konsorcjum banków, w skład którego weszły:

- ING Bank Śląski S.A.,
- Bank PEKAO S.A.,
- PKO BP S.A.,
- Sumitomo Mitsui Banking Corporation Bank EU AG,
- Intesa Sanpaolo S.p.A.,
- Caixabank S.A. (Spółka Akcyjna),
- Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A.,
- Erste Group Bank AG,

podpisały umowy kredytowe na łączną kwotę 500 mln USD, w celu refinansowania kredytów zaciągniętych w 2008 roku na finansowanie Programu 10+.

Na mocy podpisanych umów konsorcjum banków udzieliło Spółce:

- kredytu terminowego w wysokości 400 mln USD,
- kredytu obrotowego w wysokości 100 mln USD, z możliwością wykorzystania w USD, EUR lub PLN.

Termin spłaty kredytów przypada nie później niż w dniu upływu okresu 5 lat od momentu ich uruchomienia. Oprocentowanie kredytów jest zmienne, oparte o odpowiednie stopy bazowe LIBOR, EURIBOR i WIBOR. Zabezpieczenie kredytu stanowi oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Pozostałe warunki zawartych umów kredytowych nie odbiegają od warunków powszechnie stosowanych dla tego typu umów.

W dniu 15 lipca 2019 roku nastąpiło uruchomienie kredytu w wysokości 1.515,6 mln zł (400 mln USD). Jednocześnie, w drodze rozliczeń pomiędzy bankami, środki te zostały w całości przekazane na spłatę zadłużenia wynikającego z umów zawartych w 2008 roku w związku z finansowaniem Programu 10+.

Pozostała część zadłużenia związanego z finansowaniem Programu 10+, w wysokości 200,1 mln zł (53,4 mln USD) została spłacona ze środków Grupy LOTOS S.A., co zostało zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w pozycji: [Wydatki z tytułu spłaty kredytów](#).

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku wpływy z tytułu zaciągniętych przez Grupę kredytów wyniosły 243,8 mln zł i dotyczyły kredytów spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (234,3 mln zł) oraz kredytu obrotowego spółki AB LOTOS Geonafra (9,5 mln zł). Wydatki z tytułu spłaty kredytów w tym samym okresie wyniosły 648,5 mln zł i dotyczyły głównie kredytów inwestycyjnych Jednostki Dominującej (454,0 mln zł), kredytów spółki LOTOS Asphalt Sp. z o.o. (136,9 mln zł) oraz kredytów spółki AB LOTOS Geonafra (24,4 mln zł) głównie w związku z refinansowaniem dotychczasowego zadłużenia. Powyższe kwoty zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej odpowiednio w [pozycjach](#): [Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów](#) oraz [Wydatki z tytułu spłaty kredytów](#).

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku Grupa nie zaciągała pożyczek, natomiast wydatki z tytułu spłaty pożyczek w tym samym okresie wyniosły 10,0 mln zł i dotyczyły głównie spłaty pożyczki na zakup platformy wiertniczej zrealizowany w segmencie wydobywczym w 2014 roku. Powyższa kwota spłaty została zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z działalności finansowej w [pozycji](#) [Wydatki z tytułu spłaty pożyczek](#).

W okresie 9 miesięcy zakończonym dnia 30 września 2019 roku Grupa nie dokonała emisji ani wykupu obligacji.

W roku 2016 spółka celowa B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. (segment wydobywczy) zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz Polskim Funduszem Rozwoju S.A. (Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych) umowy dotyczące finansowania zagospodarowania złoża ropy naftowej B8 na Morzu Bałtyckim, w tym umowy dotyczące programu emisji obligacji senioralnych oraz programu emisji obligacji podporządkowanych. W dniu 25 lipca 2018 roku spółka B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy programu emisji obligacji senioralnych oraz aneksu do warunków emisji obligacji, wyemitowanych przez spółkę i objętych przez BGK. W dniu 27 lipca 2018 roku spółka B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. wyemitowała obligacje o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 30 mln USD. Środki pozyskane z emisji zostały przeznaczone na wykup wszystkich obligacji objętych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. Na dzień 30 września 2019 roku spółka, zgodnie z zawartą umową, posiada prawo wyemitowania dodatkowych obligacji na kwotę 27,9 mln USD. Terminy wykupu wszystkich wyemitowanych obligacji zostały określone na okresy w przedziale od 30 września 2020 roku do 30 czerwca 2022 roku. W odniesieniu do obecnie wyemitowanych i niewykupionych obligacji spółki B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. na dzień 30 września 2019 roku miało miejsce przekroczenie harmonogramu i budżetu projektu oraz naruszenie jednego ze wskaźników finansowych, w związku z tym długoterminowa część zobowiązań z tytułu powyższej umowy została zaprezentowana w zobowiązaniach krótkoterminowych. Na dzień 30 września 2019 roku zobowiązania te nie zostały postawione przez BGK w stan wymagalności.

Na dzień 30 września 2019 roku wartość zobowiązania z tytułu wyemitowanych przez spółkę B8 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Baltic S.K.A. obligacji wynosiła 245,7 mln zł (31 grudnia 2018: 227,0 mln zł).

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

22. Rezerwy

	Nota	Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji				Razem	Pozostałe rezerwy	Razem
		Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego			Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe			
		Polska	Norwegia	Litwa				
1 stycznia 2019 (badane)		228,2	863,4	15,6	12,8	1.120,0	161,3	1.281,3
Utworzenie		-	-	-	3,5	3,5	5,1	8,6
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	14	3,4	26,3	0,6	-	30,3	1,5	31,8
Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego		0,3	-	-	-	0,3	-	0,3
Transfer		-	-	-	-	-	0,1	0,1
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	16,3	0,3	-	16,6	1,4	18,0
Wykorzystanie		-	-	-	-	-	(22,7)	(22,7)
Rozwiązanie		-	-	-	-	-	(0,2)	(0,2)
30 września 2019 (niebadane)		231,9	906,0	16,5	16,3	1.170,7	146,5	1.317,2
w tym:								
część długoterminowa		231,9	894,9	16,5	16,2	1.159,5	33,6	1.193,1
część krótkoterminowa		-	11,1	-	0,1	11,2	112,9	124,1
1 stycznia 2018 (badane)		196,9	814,8	13,1	12,5	1.037,3	37,0	1.074,3
Utworzenie		-	-	-	-	-	0,4	0,4
Aktualizacja szacunku rezerw z tytułu warunkowych płatności		-	-	-	-	-	18,2	18,2
Zmiany wysokości rezerw wynikające z przybliżenia czasu wykonania zobowiązania (efekt odwracania dyskonta)	14	3,1	25,4	0,7	-	29,2	0,1	29,3
Odsetki od funduszu likwidacji zakładu górniczego		0,3	-	-	-	0,3	-	0,3
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	51,1	0,3	-	51,4	0,5	51,9
Wykorzystanie		-	(2,0)	-	-	(2,0)	(11,6)	(13,6)
Rozwiązanie		-	-	-	(0,3)	(0,3)	(3,3)	(3,6)
30 września 2018 (niebadane)		200,3	889,3	14,1	12,2	1.115,9	41,3	1.157,2
w tym:								
część długoterminowa		200,3	886,6	14,1	12,1	1.113,1	1,5	1.114,6
część krótkoterminowa		-	2,7	-	0,1	2,8	39,8	42,6

Rezerwy na koszty likwidacji i rekultywacji:

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Polska - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na obszarach górniczych B-3 i B-8 oraz fundusz likwidacji zakładu górniczego tworzonego zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo Geologiczne i Górnicze oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 roku w celu pokrycia przyszłych kosztów likwidacji kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Norwegia - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji kopalni ropy naftowej na złożu YME oraz kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego na złożach Heimdal oraz Sleipner.

Rezerwa na kopalnie ropy naftowej i gazu ziemnego Litwa - rezerwy na przyszłe koszty likwidacji litewskich kopalń ropy naftowej.

Rezerwy na wyłączone z użytkowania instalacje rafineryjne i pozostałe - rezerwa na rekultywację oraz koszty rozbiórki i likwidacji wyłączonych z użytkowania instalacji w spółce LOTOS Terminale S.A., rezerwa na szacunkowe koszty demontażu rurociągu podwodnego eksploatowanego przez spółkę zależną Energobaltic Sp. z o.o. (GK LOTOS Petrobaltic S.A.) oraz na rekultywację terenu i usunięcie zanieczyszczeń.

23. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku w Grupie nie dokonywano zmian w sposobie (metodzie) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (zasady opisano w nocie 7.20 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018) oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej (patrz nota 23.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018). Na dzień 30 września 2019 roku jak również na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała pochodne instrumenty finansowe zaliczane do 2 poziomu hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 30 września 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości księgowej.

Hierarchia wartości godziwej (Poziom 2)	30 września 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018 (badane)
Aktywa finansowe		
Swap towarowy	3,2	13,8
Forwardy i spoty walutowe	7,5	-
Swap procentowy (IRS)	-	7,8
Swap walutowy	0,3	2,8
Razem	11,0	24,4
Zobowiązania finansowe		
Swap towarowy	41,3	21,6
Forwardy i spoty walutowe	35,8	21,8
Swap procentowy (IRS)	10,5	7,1
Swap walutowy	27,7	3,8
Razem	115,3	54,3

24. Zobowiązania i aktywa warunkowe

24.1 Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach Jednostki Dominującej lub jednostek od niej zależnych oraz informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2018 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły znaczące zmiany w zakresie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzyk Spółki lub jednostek od niej zależnych. Informacje na temat istotnych postępowań będących nadal w toku przedstawiono w nocie 29.1 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2018.

Rozliczenia podatkowe

W roku 2015 rozliczenia Spółki w zakresie podatku od towarów i usług (VAT) za rok 2010 były przedmiotem postępowania kontrolnego prowadzonego przez organ kontroli skarbowej. W dniu 23 czerwca 2015 roku Spółka otrzymała w ramach prowadzonego postępowania protokół z badania ksiąg podatkowych, do którego złożyła zastrzeżenia. W dniu 30 września 2015 roku Spółka otrzymała decyzję wydaną przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy, w której to organ skarbowy określił wysokość zobowiązania w podatku od towarów i usług (VAT) za okres styczeń – grudzień 2010 roku oraz wykazał zaległości w kwocie 48,4 mln zł. Przedstawione w decyzji zarzuty przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej Spółka uznała za całkowicie nieuzasadnione i w związku z tym w dniu 14 października 2015 roku złożyła do Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku odwołanie od ww. decyzji. Dyrektor Izby Skarbowej w Gdańsku utrzymał w mocy decyzję Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Bydgoszczy, a wniesiona w dniu 8 czerwca 2016 roku przez Spółkę skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego została oddalona. W dniu 25 sierpnia 2016 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W dniu 17 kwietnia 2019 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę Spółki od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku.

Porozumienie, którego stroną jest spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS

Spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”) była stroną postępowań sądu arbitrażowego w Norwegii dotyczących roszczeń spółki Single Buoy Moorings Inc. („SBM”) - dostawcy platformy MOPU (ang. „Mobile Offshore Production Unit”) przeznaczonych do eksploatacji złoża YME przeciwko spółce Talisman Energy Norge AS będącej operatorem złoża YME („Talisman”, „Operator”) oraz pozostałym udziałowcom projektu YME. Udział LOTOS Exploration and Production Norge AS („LOTOS E&P Norge AS”) w kwocie roszczenia SBM wynosił 20%.

W 2013 roku spółki: Talisman Energy Norge AS („Talisman”, ówczesny operator złoża YME) oraz Single Buoy Moorings Inc. („SBM”, właściciel przeznaczonych do eksploatacji tego złoża platformy wydobywczej) ogłosiły informację o zawarciu porozumienia w sprawie zakończenia obowiązywania wszystkich dotychczas zawartych w związku z realizacją projektu YME umów i porozumień pomiędzy stronami oraz usunięcia wadliwej platformy ze złoża.

Spółka SBM zapłaciła członkom konsorcjum kwotę 470 mln USD, natomiast Talisman działając w imieniu udziałowców koncesji, zobowiązał się do wykonania niezbędnych prac przygotowawczych na platformie i usunięcia jej ze złoża. Zgodnie z porozumieniem w zakresie spółki SBM było przetransportowanie platformy do portu oraz jej utylizacja, natomiast po wykonaniu określonych prac udziałowcy konsorcjum powinni uzyskać prawo własności do elementów podwodnej infrastruktury na złożu YME, dostarczonej przez SBM, wraz z jednoczesnym zobowiązaniem do wykonania prac rekultywacyjnych (w tym demontażu) związanych z podwodną infrastrukturą. Każda ze stron ponosi koszty uzgodnione porozumieniem zakresu realizowanych prac.

Zgodnie z zapisami porozumienia z SBM część przysługującego Grupie udziału w kwocie porozumienia, tj. 81,8 mln USD została ulokowana na rachunku escrow projektu YME celem jej sukcesywnego wykorzystywania na prowadzenie prac związanych z usunięciem platformy i infrastruktury ze złoża, określonych w porozumieniu.

Dnia 22 sierpnia 2016 roku partnerzy YME zakończyli operację usuwania wadliwej platformy MOPU ze złoża. W 1 kwartale 2017 roku zrealizowano inspekcję caissona (element podwodnej infrastruktury) w wyniku której uznano, że może on stać bez dodatkowego podparcia do 2019 roku (przy założeniu półrocznych inspekcji i niepogorszonego stanu).

SBM Offshore potwierdził w dniu 11 sierpnia 2017 roku zawarcie porozumienia z większością grupą ubezpieczycieli platformy MOPU w celu rozliczenia roszczeń ubezpieczeniowych dotyczących jej wadliwego wykonania. W dniu 10 września 2018 roku SBM ogłosił pełne i ostateczne uregulowanie roszczenia ubezpieczeniowego związanego z projektem YME. Kwota brutto otrzymana przez SBM w ramach odszkodowania z tytułu ubezpieczenia wyniosła 390 mln USD. Udział LOTOS E&P Norge AS (po odliczeniu kosztów prawników i innych wydatków przewidywany był na poziomie 30,7 mln USD). W 2018 roku Grupa ujęła należny udział w odszkodowaniu w pozycji Pozostałe przychody w kwocie 118,3 mln zł.

W dniu 5 marca 2019 roku spółka LOTOS E&P Norge AS otrzymała środki pieniężne w wysokości 31,1 mln USD jako ostateczne rozliczenie roszczeń ubezpieczeniowych.

Poza informacjami zaprezentowanymi powyżej, w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku nie wystąpiły istotne rozliczenia z tytułu spraw sądowych lub innych postępowań.

24.2 Pozostałe zobowiązania warunkowe

Od dnia kończącego poprzedni rok finansowy, tj. 31 grudnia 2018 roku do dnia publikacji niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w zakresie pozostałych istotnych zobowiązań warunkowych Spółki lub jednostek od niej zależnych.

25. Informacje o podmiotach powiązanych

25.1 Informacje o transakcjach ze wspólnymi przedsięwzięciami, w których Grupa posiada udziały

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku Grupa przeprowadzała istotne transakcje ze spółką LOTOS - Air BP Polska Sp. z o.o., głównie z tytułu sprzedaży paliwa lotniczego. Łączna wartość tych transakcji wynosiła odpowiednio: 155,7 mln zł i 335,9 mln zł (w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku odpowiednio: 231,0 mln zł i 486,3 mln zł). Na dzień 30 września 2019 roku saldo nierozliczonych należności z tego tytułu wynosiło 65,3 mln zł (31 grudnia 2018: 23,1 mln zł).

Ponadto w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku Grupa przeprowadziła transakcje ze spółką UAB Minijos Nafta, których łączna wartość wyniosła odpowiednio: 5,4 mln zł i 18,3 mln zł (w okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2018 roku odpowiednio: 8,1 mln zł i 19,9 mln zł). Transakcje dotyczyły zakupu ropy naftowej. Na dzień 30 września 2019 roku saldo nierozliczonych zobowiązań z tego tytułu wynosiło 6,9 mln zł (31 grudnia 2018: 5,2 mln zł).

25.2 Podmiot sprawujący kontrolę nad Grupą

Na dzień 30 września 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku Skarb Państwa był właścicielem 53,19% akcji Grupy LOTOS S.A. W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku oraz 30 września 2018 roku nie wystąpiły transakcje pomiędzy Spółką a Skarbem Państwa.

25.2.1 Transakcje z jednostkami powiązаныmi, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ

W okresie 3 i 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku oraz 30 września 2018 roku Grupa przeprowadziła transakcje z podmiotami powiązаныmi poprzez Skarb Państwa, których łączna wartość była istotna. Transakcje były przeprowadzone na zasadach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy. Transakcje dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży paliw, zakupu ropy naftowej, gazu ziemnego oraz usług transportowych.

	3 miesiące zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Sprzedaż	121,5	310,3	174,3	453,8
Zakupy	345,7	1.209,2	486,8	1.380,5

	30 września 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018 (badane)
Należności	88,9	47,4
Zobowiązania	216,4	202,8

Ponadto Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego wobec banków i instytucji finansowych, nad którymi Skarb Państwa sprawuje kontrolę, współkontrolę lub ma na nie znaczący wpływ. Do podmiotów tych należą między innymi PKO BP S.A., PEKAO S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA LOTOS
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia

w mln zł

	30 września 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018 (badane)
Kredyty bankowe	770,0	1.304,7
Pożyczki	45,5	55,8
Obligacje	245,7	227,0
Leasing	11,5	20,3
Razem	1.072,7	1.607,8

25.3 Wynagrodzenie głównej kadry kierowniczej

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	3,02	2,18
Mateusz Bonca	0,55	0,53
Marian Krzemiński	0,06	-
Jarosław Kawula	0,52	0,52
Jarosław Wittstock	0,52	-
Zofia Paryła	0,06	-
Patryk Demski ⁽¹⁾	0,64	0,20
Robert Sobków ⁽²⁾	0,67	0,16
Marcin Jastrzębski ⁽³⁾	-	0,56
Mariusz Machajewski ⁽⁴⁾	-	0,09
Piotr Ciach	-	0,12
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	0,50	0,43
Piotr Ciach	0,06	0,05
Dariusz Figura	0,06	0,06
Mariusz Golecki	0,06	0,06
Beata Kozłowska-Chyła	0,08	0,07
Katarzyna Lewandowska	0,06	0,06
Adam Lewandowski	0,06	0,06
Grzegorz Rybicki	0,06	0,01
Agnieszka Szklarczyk-Mierzwa	0,06	0,06
Razem ⁽⁵⁾	3,52	2,61

⁽¹⁾ W tym wypłacona w 2019 roku odprawa z tytułu rozwiązania umowy o pracę i odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji.

⁽²⁾ W tym wypłacona w 2019 roku odprawa z tytułu rozwiązania umowy o pracę i odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji.

⁽³⁾ W tym wypłacona w 2018 roku odprawa z tytułu rozwiązania umowy o pracę i odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji.

⁽⁴⁾ W 2018 roku wypłacone odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji.

⁽⁵⁾ Wartość wynagrodzenia uwzględnia zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku oraz 30 września 2018 roku Spółka nie zawierała żadnych znaczących transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, nie udzielała wymienionym osobom żadnych pożyczek, zaliczek, gwarancji, ani nie zawierała żadnych innych umów o charakterze nierynkowym, bądź o istotnym wpływie na niniejsze sprawozdanie finansowe.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku oraz 30 września 2018 roku, na podstawie złożonych oświadczeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki, Grupa LOTOS S.A. nie uzyskała wiedzy o transakcjach zawartych przez ich małżonków, krewnych lub powinowatych w linii prostej do drugiego stopnia lub związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli, bądź z innymi osobami, z którymi mają osobiste powiązania ze Spółką lub z podmiotem Grupy Kapitałowej LOTOS.

Wynagrodzenie wypłacone głównej kadry kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu Spółki)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia), w tym:	32,5	29,0
- wypłacona nagroda roczna	5,1 ⁽¹⁾	4,6 ⁽²⁾
- wypłacona nagroda jubileuszowa	0,2	0,4

⁽¹⁾ Wypłacone w 2019 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2018.

⁽²⁾ Wypłacone w 2018 roku wynagrodzenie z tytułu nagrody rocznej za rok 2017.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2019 roku oraz 30 września 2018 roku Grupa nie udzielała pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze członkom głównej kadry kierowniczej.

25.4 Transakcje z podmiotami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej Spółki

W okresach 9 miesięcy zakończonych 30 września 2019 roku oraz 2018 roku Grupa przeprowadzała transakcje ze stronami powiązanymi poprzez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej. Transakcje te związane były z bieżącą działalnością operacyjną Grupy i dotyczyły głównie zakupu ubezpieczeń cywilno-prawnych oraz majątkowych w kwocie 3,0 mln zł (9 miesięcy zakończone 30 września 2018 roku: 9,9 mln zł).

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi przez członków Zarządu bądź Rady Nadzorczej były przeprowadzane na zasadach rynkowych.

II. KWARTALNA INFORMACJA FINANSOWA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ ZA OKRES 3 I 9 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2019 ROKU

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartałna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
w milionach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	3 miesiące zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	3 miesiące zakończone 30 września 2018 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Przychody ze sprzedaży	7.056,6	19.930,4	7.450,2	19.775,7
Koszt własny sprzedaży	(6.568,5)	(18.506,4)	(6.672,8)	(17.734,0)
Zysk na sprzedaży	488,1	1.424,0	777,4	2.041,7
Koszty sprzedaży	(201,4)	(575,0)	(183,5)	(548,8)
Koszty ogólnego zarządu	(59,9)	(177,7)	(55,4)	(160,3)
Pozostałe przychody	0,5	15,1	1,1	10,6
Pozostałe koszty	(0,8)	(4,2)	(1,5)	(6,5)
Zysk operacyjny	226,5	682,2	538,1	1.336,7
Przychody finansowe	12,3	338,5	34,6	414,4
Koszty finansowe	(230,9)	(239,6)	(36,4)	(83,6)
Zysk przed opodatkowaniem	7,9	781,1	536,3	1.667,5
Podatek dochodowy od osób prawnych	(1,0)	(87,6)	(101,9)	(247,4)
Zysk netto	6,9	693,5	434,4	1.420,1

Inne całkowite dochody/(straty)

Pozycje, które w przyszłości mogą zostać
zreklasyfikowane do wyniku:

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	(76,9)	(22,4)	70,2	(73,9)
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczenia przepływów pieniężnych	14,6	4,2	(13,4)	14,0
Inne całkowite dochody/(straty) netto	(62,3)	(18,2)	56,8	(59,9)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	(55,4)	675,3	491,2	1.360,2

Zysk netto na jedną akcję (w złotych)

Średnia ważona liczba akcji w milionach sztuk	184,9	184,9	184,9	184,9
- podstawowy	0,04	3,75	2,35	7,68
- rozwodniony	0,04	3,75	2,35	7,68

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	30 września 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018 (badane)
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe	5.761,2	5.836,4
Aktywa niematerialne	83,0	86,4
Udziały i akcje	2.654,5	2.654,5
Pochodne instrumenty finansowe	0,5	2,1
Pozostałe aktywa długoterminowe	104,0	7,8
Aktywa trwałe razem	8.603,2	8.587,2
Aktywa obrotowe		
Zapasy	4.507,9	4.530,1
- w tym zapasy obowiązkowe	2.712,5	2.874,2
Należności z tytułu dostaw i usług	3.146,8	1.815,4
Należności z tytułu podatku dochodowego	65,6	-
Pochodne instrumenty finansowe	10,5	14,1
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	147,0	140,9
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1.083,8	1.193,7
Aktywa obrotowe razem	8.961,6	7.694,2
Aktywa razem	17.564,8	16.281,4
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	184,9	184,9
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	2.228,3	2.228,3
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(306,4)	(288,2)
Zyski zatrzymane	7.992,2	7.853,3
Kapitał własny razem	10.099,0	9.978,3
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty oraz zobowiązania z tytułu leasingu	1.404,5	1.295,6
Pochodne instrumenty finansowe	10,3	6,6
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	296,5	260,9
Świadczenia pracownicze	65,1	60,6
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	13,6	15,7
Zobowiązania długoterminowe razem	1.790,0	1.639,4
Zobowiązania krótkoterminowe		
Kredyty oraz zobowiązania z tytułu leasingu	1.138,8	990,3
Pochodne instrumenty finansowe	92,4	46,8
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2.300,7	1.900,7
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	156,9
Świadczenia pracownicze	48,0	53,0
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	2.095,9	1.516,0
Zobowiązania krótkoterminowe razem	5.675,8	4.663,7
Zobowiązania razem	7.465,8	6.303,1
Kapitał własny i zobowiązania razem	17.564,8	16.281,4

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartalna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
w milionach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

(sporządzone metodą pośrednią)

	9 miesięcy zakończone 30 września 2019 (niebadane)	9 miesięcy zakończone 30 września 2018 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk netto	693,5	1.420,1
Korekty:	453,0	(1.012,9)
Podatek dochodowy	87,6	247,4
Amortyzacja	293,3	273,4
(Zyski)/Straty z tytułu różnic kursowych	123,0	78,0
Odsetki i dywidendy	(223,5)	(311,3)
(Zyski)/Straty z tytułu działalności inwestycyjnej	0,3	0,2
Rozliczenie i wycena pochodnych instrumentów finansowych	71,0	(10,6)
(Zwiększenie) stanu należności z tytułu dostaw i usług	(1.331,4)	(672,5)
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu pozostałych aktywów	3,4	(14,6)
Zmniejszenie/(Zwiększenie) stanu zapasów	21,7	(890,2)
Zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	400,0	134,9
Zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań i rezerw	1.008,1	158,0
(Zmniejszenie) stanu świadczeń pracowniczych	(0,5)	(5,6)
Podatek dochodowy zapłacony	(269,6)	(53,3)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	876,9	353,9
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Otrzymane dywidendy	312,9	341,0
Otrzymane odsetki	5,0	8,3
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	-	0,7
Splata pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym	-	36,0
Zwrot dopłat do kapitału od spółki LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	-	121,3
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(65,5)	(118,0)
Nabycie udziałów spółki LOTOS Upstream Sp. z o.o.	-	(56,0)
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	(103,3)	-
Depozyt zabezpieczający	(17,1)	53,2
Przepływy w ramach systemu cash pool	-	(0,1)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	23,0	11,9
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	155,0	398,3
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wydatki z tytułu spłaty kredytów	(454,0)	(385,6)
Zapłacone odsetki	(84,8)	(74,4)
Płatności z tytułu leasingu	(6,8)	-
Zapłacone dywidendy	(554,6)	(184,9)
Rozliczenie pochodnych instrumentów finansowych	(39,3)	46,0
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(1.139,5)	(598,9)
Przepływy pieniężne netto razem		
	(107,6)	153,3
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	0,6	2,9
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	(107,0)	156,2
Środki pieniężne na początek okresu	1.190,7	828,0
Środki pieniężne na koniec okresu	1.083,7	984,2

GRUPA LOTOS S.A.
Kwartałna informacja finansowa
za okres 3 i 9 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku
w milionach złotych

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
1 stycznia 2019 (badane)	184,9	2.228,3	(288,2)	7.853,3	9.978,3
Zysk netto	-	-	-	693,5	693,5
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	(18,2)	-	(18,2)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	(18,2)	693,5	675,3
Dywidenda	-	-	-	(554,6)	(554,6)
30 września 2019 (niebadane)	184,9	2.228,3	(306,4)	7.992,2	10.099,0
1 stycznia 2018 (badane)	184,9	2.228,3	(225,2)	6.704,3	8.892,3
Zysk netto	-	-	-	1.420,1	1.420,1
Inne całkowite dochody/(straty) netto	-	-	(59,9)	-	(59,9)
Całkowite dochody/(straty) ogółem	-	-	(59,9)	1.420,1	1.360,2
Dywidenda	-	-	-	(184,9)	(184,9)
30 września 2018 (niebadane)	184,9	2.228,3	(285,1)	7.939,5	10.067,6

ZATWIERDZENIE KWARTALNEGO RAPORTU FINANSOWEGO

Niniejszy kwartalny raport finansowy został zatwierdzony do publikacji przez Zarząd w dniu 29 października 2019 roku.

Podpisy członków Zarządu oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A.

Prezes Zarządu

Mateusz Aleksander Bonca

Wiceprezes Zarządu ds. Inwestycji i Innowacji

Marian Krzemiński

Wiceprezes Zarządu ds. Produkcji i Handlu

Jarosław Kawula

Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

Jarosław Wittstock

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Zofia Paryła

Dyrektor Centrum Finansowo-Księgowego - Główny Księgowy

Tomasz Południewski